# Sovittelun periaatteet ja vaiheet

Sovitteluun liittyy eräitä keskeisiä periaatteita, jotka ovat samat kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Riippumatta siitä, miten sovittelu on järjestetty, se muodostuu aina seuraavista vaiheista.

## Keskeiset periaatteet

### Puolueettomuus

Sovittelijat ovat puolueettomia eivätkä asetu riita-asian kummankaan osapuolen puolelle. Sovittelijat eivät ole neuvonantajia. He eivät anna neuvoja yksittäistapauksissa, vaan suosittelevat yleensä, että sovittelumenettelyn ohessa hankitaan oikeudellista neuvontaa.

### Luottamuksellisuus

Sovittelussa esitettyjä tietoja ja asiakirjoja ei yleensä voida käyttää todisteena samaa asiaa koskevassa oikeudenkäynnissä. Sovittelija ei myöskään voi esiintyä todistajana oikeudenkäynnissä.

### Vapaaehtoisuus

Riita-asian osapuolille on ilmoitettava, että sovittelu on vapaaehtoinen keino, jonka avulla he voivat yrittää ratkaista kiistansa. Sovittelusta kieltäytyminen ei vaikuta tuomioistuimen riita-asiassa tekemään päätökseen.

Osapuolet voidaan velvoittaa osallistumaan sovittelun käyttöä koskeviin tiedotustilaisuuksiin tai jopa itse sovitteluun, kunhan niitä ei pakoteta ratkaisemaan konfliktiaan sovittelussa.

## Sovittelun eri vaiheet

### 1. Aloittaminen: sovittelija luo sovittelulle puitteet

Sovittelija selittää sovittelun tarkoituksen, menettelyn kulun ja sovittelijan roolin siinä. Sovittelija esittää sovittelun säännöt ja pyytää osapuolia antamaan suostumuksensa menettelyyn.

### 2. Osapuolet esittelevät ongelman

Sovittelija kuuntelee kummankin osapuolen näkemyksen asiasta.

Sovittelija toteaa osapuolten tuntemukset ja rauhoittaa näitä tarvittaessa ja määrittää heidän huolenaiheensa.

### 3. Ongelmakysymysten määrittäminen ja neuvotteluaikataulun laatiminen

Tässä vaiheessa sovittelija laatii neuvotteluaikataulun tekemällä yhteenvedon kysymyksistä, joista osapuolet ovat samaa mieltä (yhteiset huolenaiheet), ja niistä kysymyksistä, joista he ovat eri mieltä. Sovittelija määrittelee osapuolia kuultuaan asiat, joista on keskusteltava.

### 4. Vaihtoehtojen/ratkaisujen löytäminen

Sovittelija auttaa osapuolia löytämään tilanteeseensa erilaisia vaihtoehtoja/ratkaisuja keskustelemalla heidän kanssaan.

### 5. Eri vaihtoehtojen pohtiminen ja toimivimman/hyväksyttävimmän vaihtoehdon/ratkaisun valinta

Tässä vaiheessa sovittelija auttaa osapuolia pääsemään sovintoon harkitsemalla eri vaihtoehtoja ja valitsemalla niistä ne, jotka ovat kummankin osapuolen kannalta toimivimmat ja hyväksyttävimmät.

### 6. Sovittelun lopettaminen

*Sovinto*

Sovittelija auttaa osapuolia laatimaan selkeän ja yksityiskohtaisen sopimuksen.

Oikeudelliset edustajat voivat tarkistaa sovittelussa aikaansaadun sopimuksen varmistaakseen, että se on oikeudellisesti pätevä kaikissa oikeusjärjestelmissä, joihin asia liittyy.

*Ei sovintoa*

Jos osapuolet eivät pääse asiasta sovintoon, sovittelija tekee yhteenvedon määritetyistä ongelmakysymyksistä ja niiden ratkaisemisessa saavutetusta edistymisestä. Sovittelija kiittää osapuolia ja lopettaa sovittelun. Osapuolet voivat viedä asiansa oikeuden käsiteltäväksi tai jatkaa jo vireillä olevaa oikeuskäsittelyä.

Päivitetty viimeksi: 08/10/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.